

Ατμόσφαιρα και ιστορικά στοιχεία των ημερών της Σύλληψης, των Παθών, της Σταύρωσης και της Ανάστασης του Χριστού: Συζήτηση στα «Ευαγγελίστρια 2025»

/ [Ενορίες](#)

Μία γνώση των συνθηκών της εποχής εκείνης, που θα μας βοηθήσει ακόμα καλύτερα στο να συμμετάσχουμε με περισσότερη ενσυναίσθηση και συνειδητότητα σε αυτά που θα συμβούν σε λίγες ημέρες, γεγονότα συνταρακτικά, γεγονότα που συγκλόνισαν και που αποτέλεσαν αφετηρία για να αλλάξει ο κόσμος.

Στο «Ενοριακό Αρχονταρίκι» του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς και στο

πλαίσιο των εκδηλώσεων «Ευαγγελίστρια 2025», το Σάββατο 12 Απριλίου, ο κ. Ηλίας Λιαμής, Δρ. Θεολογίας – Μουσικολόγος – Συγγραφέας, φιλοξένησε τον Καθηγητή της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Σωτήρη Δεσπότη, σε μια συζήτηση με θέμα: «Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ...: Ατμόσφαιρα και ιστορικά στοιχεία των ημερῶν της Σύλληψης, των Παθῶν, της Σταύρωσης και της Ανάστασης του Χριστού».

Η συζήτηση πραγματοποιήθηκε ενόψει της πιο σημαντικής εβδομάδας της ορθόδοξης λατρευτικής ζωής, μπροστά στη Μεγάλη Εβδομάδα, στο αποκορύφωμα του σχεδίου της θείας οικονομίας, στην εβδομάδα που κρύβει το μυστήριο των μυστηρίων, το μυστήριο της θείας Ευχαριστίας, την ελπίδα μας και τη γέφυρα προς την αιωνιότητα.

Επιχείρησαν οι δύο συνομιλητές να γυρίσουν λίγο το χρόνο πίσω, γιατί τα γεγονότα αυτά μπορεί να είναι διαχρονικά, υπήρξαν όμως και ιστορικά γεγονότα που συνέβησαν σε κάποιο εδώ και σε κάποιο τώρα. Εκτιμώντας ότι μία γνώση των συνθηκών της εποχής εκείνης, θα μας βοηθήσει ακόμα καλύτερα στο να συμμετάσχουμε με περισσότερη ενσυναίσθηση και συνειδητότητα σε αυτά που θα συμβούν σε λίγες ημέρες, γεγονότα συνταρακτικά, γεγονότα που συγκλόνισαν και που αποτέλεσαν αφετηρία για να αλλάξει ο κόσμος.

Ξεκινώντας με την ανάσταση του Λαζάρου, ο κ. Δεσπότης, αφού διευκρίνισε ότι δεν συνέβη 8 μέρες πριν την Ανάσταση του Κυρίου αλλά μάλλον χειμώνα, χαρακτήρισε το γεγονός συγκλονιστικό, γιατί αποδεικνύει ότι ο Κύριος με την κραυγή του μπορεί να δώσει ζωή και να μας βγάλει από τους προσωπικούς μας τάφους.

«Το κατά Μάρκον Ευαγγέλιο είναι η αρχαιότερη πηγή που έχουμε για τη Σταύρωση και γράφεται πολύ κοντά στα γεγονότα. Έπρεπε να απαντηθούν πάρα πολύ δύσκολα ερωτήματα από την πρώτη Εκκλησία και επίσης να καταλάβουν και οι πρώτοι ακροατές οι οποίοι υπόκειντο σε διωγμό. Γιατί το κατά Μάρκον Ευαγγέλιο απευθύνεται σε υποψήφιους μάρτυρες, όχι σε χριστιανούς που κάθονται σε καναπέδες αλλά σε χριστιανούς οι οποίοι σέρνονται μπροστά στα δικαστήρια.»

Η πρώτη κοινότητα έπρεπε να απαντήσει στα ερωτήματα αυτών που βρίσκονταν απέναντί της και επίσης να βοηθήσει τα μέλη της κοινότητας που βρίσκονταν, όχι ακριβώς όπως ο Ιησούς αλλά στην ίδια επίσης πρόκληση, να δώσουν μαρτυρία για το Χριστό.

Όσο πλησιάζουμε προς τα πάθη του Ιησού, όσο δηλαδή ο Κύριος από το όρος της Μεταμορφώσεως πορεύεται στο όρος της παραμόρφωσης, ο φακός του ευαγγελιστή αρχίζει και γίνεται καταγραφέας πιο λεπτομερής, ώσπου φτάνει στην τελευταία μέρα της Σταύρωσης όπου εκεί μετράμε ώρες.

«Ξέρουμε ότι ο Χριστός πέθανε 3 Απριλίου πιθανότατα του 33 μ.Χ. και αν σκεφτείτε ότι γεννήθηκε μάλλον το 5 π.Χ. μπορείτε να καταλάβετε και την ηλικία που σταυρώθηκε. Άρα μπορούμε να εντοπίσουμε την ιστορική στιγμή κατά την οποία ο Ρωμαίος εξουσιαστής Πόντιος Πιλάτος δίνει την καταδίκη και από κει και μετά μπορούμε να προσδιορίσουμε σχεδόν με μεγάλη ακρίβεια το πότε ο Κύριος παρέδωσε το πνεύμα του στον Πατέρα.»

Αυτό το οποίο οφείλουμε να κατανοήσουμε, συνέχισε ο κ. Δεσπότης, είναι να αποδομήσουμε τα στερεότυπα που έχουμε υιοθετήσει και από τον κινηματογράφο, αλλά και εικόνες που έχουν περάσει και στη βυζαντινή αγιογραφία, αναφέροντας

σχετικά παραδείγματα.

Επίσης τόνισε, ότι αυτοί που λένε το «ωσαννά» δεν είναι οι Ιεροσολυμίτες που θα πουν το «σταύρωσον, αλλά είναι αυτοί που τον συνοδεύουν από τη Γαλιλαία, προάγοντες και ακολουθούντες. Παρατηρώντας ότι, αντί ο Χριστός εισερχόμενος, να απελευθερώσει την αγία πόλη από τους Ρωμαίους, ουσιαστικά καταλήγει αυτή η πομπή στο ναό, όπου εκεί απελευθερώνει τελικά ο Μεσσίας την Ιερουσαλήμ από τους εμπόρους του θρησκευτικού συναισθήματος, δηλαδή από το ιερατείο που εκμεταλλεύεται τη σχέση του Θεού με τον άνθρωπο για κερδοφορία.

«Βλέπουμε ότι ο Χριστός με την είσοδό του στέλνει πολλαπλά μηνύματα. Ταυτίζεται με το Μεσσία του Ζαχαρία, διαφοροποιείται όμως γιατί δεν έρχεται να μας απαλλάξει από κάποιους ξένους δυνάστες αλλά από μία εντελώς λανθασμένη σχέση, που και τώρα καλλιεργούμε με το Θεό, γιατί έχουμε μεταβάλλει πολλές φορές την πίστη που είναι έρωτας, σε σχέση αντιπαροχής.»

Δεν σταύρωσαν οι Εβραίοι συλλήβδην τον Χριστό, αλλά τον σταυρώνουν οι αρχιερείς, ούτε καν το ιερατείο γιατί το ιερατείο ανέβαινε στο ναό δύο φορές το χρόνο και το ναό τον διαχειρίζεται μία μικρή μειονότητα αρχιερέων. Οι αρχιερείς βλέπουν έναν Γαλιλαίο, όπως θεωρούσαν τον Ιησού, να έχει εξαιρετική δημοφιλία, να ανατρέπει τα βασικά νεύρα του Ισραήλ που είναι ο νόμος και ο ναός.

Ο Χριστός δεν καθαρίζει το ναό αλλά ανατρέπει τη λογική του και τη λειτουργία του και για τους αρχιερείς αυτό αποτελεί τεράστια απειλή, χάνεται η ισορροπία κι έτσι πληγώνεται το κύρος τους, διότι μέσα από αυτό είχαν κερδοφορία.

Σχετικά με την σύλληψη του Χριστού, ο κ. Δεσπότης παρατήρησε ότι σίγουρα φοβόντουσαν οι ηγέτες και των Ιουδαίων και των Ρωμαίων, τη λαοφιλία του Κυρίου. Επίσης είχαν υπόψιν τους τη δύναμη με την οποία είχε εκφραστεί ο Χριστός μέσω της φωνής του ή μέσω των θαυμάτων. Μιλάμε για την αποκορύφωση μιας πολεμικής που έχει αρχίσει ήδη από τη Γαλιλαία, από τον τρόπο με τον οποίον ο Χριστός καταστρατήγησε τις διατάξεις του καθαρού και ακαθάρτου.

«Οι αρχιερείς οπωσδήποτε φοβούνται και γι' αυτό και επιλέγουν η σύλληψη να γίνει σε ένα μέρος, όχι μέσα στα Ιεροσόλυμα, και νύχτα. Και οπωσδήποτε έπρεπε να υπάρξει κάποιος ο οποίος να εντοπίσει μέσα στη νύχτα τον καταζητούμενο, να τον υποδείξει και αυτός είναι ο Ιούδας. Όπου πέρα από το κίνητρο της φιλαργυρίας, το οποίο προφανέστατα για να το καταθέτουν οι ευαγγελιστές

ισχύει, μπορεί να υπήρχαν κι άλλα κίνητρα εθνικιστικά τα οποία τον οδήγησαν στη συγκεκριμένη πράξη.»

Σε άλλο σημείο ο κ. Δεσπότης, αναφερόμενος στον Πόντιο Πιλάτο, σημείωσε ότι την εποχή αυτή, το 33 μ.Χ., έχει πέσει σε δυσμένεια και πλέον βρίσκεται σε πολύ δεινή θέση. Και βλέπουμε τον πλέον αιμοσταγή ηγεμόνα να γίνεται ο πλέον δημοκράτης και να υπακούει στο θέλημα και της ιουδαϊκής ελίτ και των Ιεροσολυμιτών. Έχοντας χάσει λοιπόν ο ίδιος τα ερείσματα στη Ρώμη τελικά υποκύπτει, παρότι η γυναίκα του τον ειδοποίησε να μην τιμωρήσει αυτό τον αθώο. Και πιθανότατα και ο ίδιος ο Πιλάτος φοβόταν τον Ιησού διότι είχε πληροφορηθεί την έκρηξη δυνάμεως που υποκρύπτει αυτή η προσωπικότητα.

Ο Σταυρός ήταν μόνο το οριζόντιο ξύλο γιατί το κάθετο ξύλο ήταν ήδη στημένο στο Γολγοθά και γι' αυτό μιλάμε και στα ευαγγέλια για ζυγό, γιατί αναφέρονται μόνο στο οριζόντιο τμήμα. Άρα ο Χριστός αναγκάζεται να κουβαλήσει αυτό το οριζόντιο ξύλο προκειμένου μετά να τον υψώσουν στο κάθετο ξύλο το οποίο ήταν ήδη στο Γολγοθά. Ο Χριστός κουβαλάει το οριζόντιο ξύλο καταρρέει όμως και από εδώ καταλαβαίνουμε τι εξάντληση έχει αφού ήδη όλη τη νύχτα έχει υποστεί βασανισμούς διαδοχικούς.

«Ο Χριστός με πλήρη επίγνωση παραδίδει ο ίδιος το πνεύμα του και εκείνη τη στιγμή που παραδίδει, είναι και η στιγμή που τελειώνει και το κοσμικό σκοτάδι. Παραδίδει ο ίδιος ο Πατέρας στον πιο φρικτό θάνατο και με πλήρη συνείδηση το

παιδί Του. Το πιο παράδοξο γεγονός είναι ότι ο Χριστός αναστήθηκε αλλά δεν εμφανίστηκε στους σταυρωτές του, εμφανίζεται μόνον καταρχήν σε γυναίκες που ήταν αναξιόπιστες μάρτυρες στα δικαστήρια εκείνη την εποχή και κατ' επέκτασιν στους μαθητές του. Και όχι με ένα σώμα απόλυτα όμορφο, γιατί ακόμα είχε την πληγή.»

Και όπως είπε ο κ. Δεσπότης και αφού ανέφερε πληθώρα στοιχείων για τα γεγονότα και τα πρόσωπα της Μ. Εβδομάδας, να προσεγγίσουμε τα ευαγγελικά κείμενα και να τα γνωρίσουμε, γιατί αυτό είναι μεγάλη παρηγοριά για μας, γιατί παρουσιάζουν τους ήρωες και στις σκηνές απόγνωσης που έχουν αλλά και της ανάστασης.

Είναι ένας κοινός τόπος της παράδοσής μας, ότι το βιβλικό κείμενο δεν είναι απλώς μια δημοσιογραφία της εποχής, είναι μία πρόκληση υπαρξιακού ανοίγματος σε πράγματα που κάποια στιγμή η λογική φτάνει στο αποκορύφωμά της και υπάρχει μία άλλου είδους εμπειρία και μια άλλη μέθεξη η οποία όντως σε πάει αλλού.

Και οι πληροφορίες που μετέφερε στη συζήτηση, είναι πύλη και είναι αρχή οδού. Είναι τόσο ο πλούτος και η αλήθεια που θα παραμείνει πάντοτε ανόθευτος και διαθέσιμος σε κάθε καλοπροαίρετη καρδιά και συγχρόνως παρηγοριά για τα λίγα ή πολλά, μικρά ή μεγάλα αμαρτήματα όλων μας.

Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου / Ι. Ν. Ευαγγελιστρίας Πειραιώς